

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

A6-0171/2008

7.5.2008

RAPORT

Abi tõhusust käsitleva 2005. aasta Pariisi deklaratsiooni järelmeetmed
(2008/2048(INI))

Arengukomisjon

Raportöör: Johan Van Hecke

PR_INI

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	14
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	16

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

abi tõhusust käsitleva 2005. aasta Pariisi deklaratsiooni järelmeetmete kohta (2008/2048(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse EÜ asutamislepingu artiklit 177;
- võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile „ELi tegevusjuhend tööjaotuse kohta arengupoliitikas” (KOM(2007)0072);
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 23. mai 2007. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu kaubandusabi kohta¹;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 28. septembri 2006. aasta resolutsiooni tihedama ja parema arengu koostöö ning 2006. aasta ELi abi tõhususe paketi kohta²;
- võttes arvesse komisjoni teatist „ELi abi: rohkem, paremini ja kiiremini” (KOM(2006)0087);
- võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Euroopa mõju tugevdamine: riiklike strateegiadokumentide ja ühiste mitmeaastaste programmide koostamise ühine raamistik” (KOM(2006)0088);
- võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Arenu rahastamine ja abi tulemuslikkus – ELi abi järkjärgulise suurendamisega aastatel 2006 – 2010 seotud ülesanded” (KOM(2006)0085);
- võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Millenniumi arengueesmärkide saavutamise kiirendamine – arengu rahastamine ja abi tulemuslikkus” (KOM(2005)0133);
- võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele „Poliitikavaldkondade seostatus arenguga – aastatuhande arengueesmärkide saavutamise kiirendamine” (KOM(2005)0134);
- võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Monterrey konsensuse rakendamine: Euroopa Liidu panus” (KOM(2004)0150);
- võttes arvesse nõukogu ja nõukogus kohtuvate liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühist avaldust Euroopa Liidu arengupoliitika küsimuses: „Euroopa konsensus” (Euroopa konsensus arengu küsimuses), mis allkirjastati 20. detsembril 2005. aastal³;

¹ Vastuvõetud tekstid P6_TA(2007)0203.

² Vastuvõetud tekstid P6_TA(2006)0382.

³ ELT C 46, 24.2.2006, lk 1.

- võttes arvesse Rooma deklaratsiooni ühtlustamise kohta, mis võeti vastu 25. veebruaril 2003. aastal pärast ühtlustamist käsitleva kõrgetasemelise foorumi toimumist Roomas, ja Pariisi deklaratsiooni abi tõhususe kohta (Pariisi deklaratsioon), mis võeti vastu 2. märtsil 2005. aastal pärast kõrgetasemelise foorumi toimumist Pariisis (Pariisi kõrgetasemeline foorum), kus käsitleti abi ühtlustamise ja kooskõlastamise tõhusust;
 - võttes arvesse ÜRO Peaassamblee resolutsiooni A/RES/55/2 ÜRO aastatuhande deklaratsiooni kohta;
 - võttes arvesse 21.–22. märtsil 2002. aastal toimunud ÜRO arengu rahastamise rahvusvahelisel konverentsil vastuvõetud Monterrey konsensust;
 - võttes arvesse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) arenguabi komitee peamisi järeldusi ja soovitusi 2007. aasta Euroopa Ühenduse eksperthinnangus;
 - võttes arvesse 2007. aasta Euroopa Parlamendi arengukomisjoni tellitud uuringu „Kui tõhus on ELi abi kohapeal” peamisi järeldusi;
 - võttes arvesse ÜRO 2007. aasta aruannet aastatuhande arengueesmärkide kohta;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
 - võttes arvesse arengukomisjoni raportit (A6-0171/2008),
- A. arvestades, et praegune keskendumine abi tõhususele on viinud järelduseni, et arenguabi ei ole piisavalt tõhus doonorriikide ebapiisava omavahelise koordineerimise ning liiga paljude erinevate menetlustega projektide ja programmide tõttu;
- B. arvestades, et kõnealune vähene tulemuslikkus viib omavastutuse madala tasemeni, vähem tulemuslike programmideni ja arengumaade suure ülekoormamiseni doonorriikide nõudmistega, jaotamiseni nn „lemmikuteks” ja „vaeslasteks” doonorriikide poolt ning ülioluliste tervishoiu-, haridus- ja soolise võrdõiguslikkuse programmide hooletusse jätmiseni;
- C. arvestades, et enam kui pool maailma ametlikust arenguabist pärineb EList ning ELil on võimalik saada kõige tulemuslikumaks doonoriks ning et ta peaks seega võtma endale rahvusvahelisel areenil juhtiva rolli reformide edendamises, mida on vaja tõhusama abi osutamiseks;
- D. arvestades, et ELi arengupoliitika peaeesmärk on vaesuse kaotamine uues abi ülesehituse kontekstis eesmärgiga saavutada aastatuhande arengueesmärgid;
- E. arvestades, et majanduslik ja sotsiaalne areng ning keskkonnakaitse on vastastikusel sõltuvuses ja käivad käsikäes jätkusuutliku arenguga, mida me taotleme oma jõupingutustes inimkonna elukvaliteedi parandamiseks, nagu nähakse ette 15. septembril 1995. aastal Pekingis toimunud naiste neljanda maailmakonverentsi Pekingi deklaratsiooni artiklis 36;
- F. arvestades, et keskkonnakaitse on tõusnud ELi prioriteetide hulka ja et komisjon peab järelikult seda eesmärki arvesse võtma kõikides arengumaadega seotud

poliitikavaldkondades;

- G. arvestades, et komisjon soovib olla abi tõhususe tegevuskava pooldaja ning pürib sellega seoses kahe lähedalt seotud eesmärgi poole: i) rakendada Pariisi deklaratsiooni ja parandada oma abiprogrammide kvaliteeti ning ii) aidata liikmesriikidel rakendada Pariisi deklaratsiooni ja parandada nende abi tõhusust;
- H. arvestades, et hiljutised OECD arvanded näitavad, et üldkokkuvõttes vähenes ELi abi 2007. aastal märkimisväärselt;
- I. arvestades, et ELi kohustused rohkema ja parema abi andmiseks peavad hõlmama ELi ametliku arenguabi suurendamist 0,56 %ni rahvamajanduse kogutulust 2010. aastaks, uute ja prognoositavamate ning stabiilsemate abimehhanismide väljatöötamist koos parema kooskõlastatuse ja vastastikuse täiendavuse edendamise, liikudes ühiste mitmeaastaste programmide suunas, mis põhinevad partnerriikide kavadel ja süsteemidel, edaspidisel abi lahtisidumisel ja tehnilise abi reformidel, et vastata riiklikele prioriteetidele; arvestades, et 2006.–2007. aastal langes ELi ametlik arenguabi esimest korda 2000. aastast alates – 0,41 %lt 0,38 %ni rahvamajanduse kogutulust, ning arvestades, et EL peab seetõttu kahekordistama oma pingutusi, et saavutada aastatuhande arengueesmärkides seatud eesmärk eraldada 2015. aastal ELi rahvamajanduse kogutulust ametlikuks arenguabiks 0,7 %;
- J. arvestades, et EÜ asutamislepingu artiklis 180, mida tugevdab Lissaboni lepinguga lisatud artikkel 188 d, nõutakse, et „liidu ja liikmesriikide arengukoostöö poliitika täiendavad ja tugevdavad teineteist”, nõudes, et liikmesriigid ja liit püüdleksid rahastamise tõhustatud koordineerimise ning parema tööjaotuse suunas, mis aitaks parandada abi tulemuslikkust;
- K. arvestades, et on olemas oht, et Euroopa arengukonsensuse ambitsioonikad eesmärgid, mis hõlmavad ka teisi poliitilisi eesmärgi, näiteks rännet ja kaubandust, võivad hajutada arengule suunatud tähelepanu ja õhnestada konsensust, mis on saavutatud vaesuse kaotamiseks antava rahvusvahelise abi kava suhtes, sest puudub järjepidevus ELi eri poliitikate vahel, ning arvestades, et Euroopa arengukonsensuse lõikes 35 on sellega seoses öeldud, et „on oluline, et arenguga mitteseotud poliitika aitaksid kaasa arengumaade jõupingutustele aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel”;
- L. arvestades, et ajude väljavool on viinud tervishoiutöötajate ja teiste esmatähtsate oskustöötajate tõsise nappuseni arengumaades, mis omakorda takistab sageli abi tulemuslikku andmist kohapeal;
- M arvestades, et abisüsteem muutub järjest keerulisemaks, seda iseloomustab abikanalite kiire levik, abivoogude killustatus, abi suurenenud sihtotstarbeline eraldamine, esilekerkivate majanduste endisest mõjuvõimsam roll arengumaadega tehtavas koostöös, mis viib niiviisi abi killustumiseni ja rahastamistegevuse kattumiseni ülemaailmsel, riiklikul või sektori tasandil;
- N. arvestades, et järgmistel aastatel on üheks väljakutseks institutsioonidele, kuidas kõige paremini integreerida 12 uut ELi liiget nende rolli uute doonorriikidena, kuna mõned

neist doonorriikidest peavad raskeks kohandumist OECD arenguabi komitee poolt toetatavate abisüsteemide standardsete arengualase koostöö suunistega;

- O. arvestades, et käesolev olukord võib olla takistuseks tõhusa abi osutamisele;
- P. arvestades, et praegune abi jaotamise süsteem jääb tihtipeale puudulikuks ja et paljudele vaestele riikidele ja kriitilistele valdkondade, nagu tervishoid, haridus, sotsiaalne ühtekuuluvus ja sugupoolte võrdõiguslikkus, eraldatakse vähe abi;
- Q. arvestades, et EL on oma eespool mainitud tegevusjuhendi raames, mis käsitleb tööjaotust arengupoliitikas, võtnud kohustuse tegelda „vaeslapse” osas olevate või kõrvalejäetud riikide või valdkondade küsimusega, hakates otsima võimalusi abi eraldamiseks ebakindlate olukordade puhul;
- R. arvestades, et järelevalvemehhanismiga, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 1905/2006, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend¹ (arengukoostöö rahastamisvahendi määrus), on Euroopa Parlament väljendanud muret, ning seda on teinud ka üksikud liikmesriigid, et peamine eesmärk, vaesuse kaotamine, ei kajastu alati abi kättetoimetamises;
- S. arvestades, et suur hulk uuringuid on näidanud, et tõhus kodanikke kaasav aruandlus abi kasutamise kohta on üks peamisi abi tõhususe näitajaid, kuid abi kannatab endiselt läbipaistvuse ja avatuse puudumise tõttu; arvestades, et läbipaistvuse puudumine raskendab abisaajariikides valitsuste, kohalike asutuste ja kodanikuühenduste juurdepääsu teabele ja on seega oluliseks takistuseks abi eraldamisele;
- T. arvestades, et abi eraldatakse sageli vastavalt doonorriikide endi prioriteetidele ja ajakavadele, ilma et tehtaks piisavalt jõupingutusi riikliku planeerimise ja arenguprioriteetide või riikliku eelarve täitmise ajakava järgimiseks ning nendega arvestamiseks, mis muudab abi saavate riikide jaoks tõhusate eelarvete koostamise või edasiste plaanide tegemise äärmiselt keeruliseks ning mis teeb parlamentide, kodanikuühiskonna ja teiste jaoks raskeks abivoogude ning abi tõhususe järelevalve;
- U. arvestades, et abi saavate riikide süsteemide kasutamine on abi tõhususe võtmekomponent ning seda peetakse oluliseks vahendiks partnerriikide omavastutuse suurendamisel poliitika väljatöötamises ja elluviimises; arvestades, et abi saavate riikide süsteemide kasutamine peaks seega tugevdama ka partnerriikide riiklikke arengustrateegiaid ja rakendusraamistikke;
- V. arvestades, et vastavalt hiljutisele OECD uuringule Pariisi deklaratsiooni järelevalve kohta on arengumaade valitsuste jaoks põhiküsimuseks nõudlusele vastava tehnilise abi puudulikkus, kuna suur osa tehnilisest abist on jätkuvalt seotud ja liiga kallis ning on sageli ebatõhus kohaliku suutlikkuse suurendamisel, nagu on sätestatud arengukoostöö rahastamisvahendi määruse artiklis 31;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1905/2006, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend (ELT L 378, 27.12.2006, lk 41).

- W. arvestades, et teadlikkuse tõstmisel ja abi ülesehituse reformimisele tõe andmisel on ülioluline liikmesriikide parlamentide roll, mis hõlmab arengu raamprogrammide ja eelarvete vastuvõtmist, rahaliste vahendite eraldamist vaesusega seotud sektoritele, tööjaotuse edendamist ning valitsustelt Pariisi deklaratsiooni rakendamise kohta aruandluse nõudmist;
- X. arvestades, et kohalikud asutused on arengupoliitikas kõige tähtsamad, sest nende teadmised ja kohalike vajaduste tundmine võimaldavad neil igapäevaselt edastada elanike ootusi ja täita tühikut, mis viimaseid riigist eraldab;
- Y. arvestades, et kodanikuühiskonna roll on oluline nii partnerina poliitilises dialoogis abi tõhususe ja abiprioriteetide määramisel kui ka valitsuste kulutuste „valvajana”;
- Z. arvestades, et arengukoostöö rahastamisvahend näeb ette, et maksimaalselt 15 % riigiväliste osaliste ja kohalike asutuste jaoks kavandatud temaatilisest krediidiiniist eraldatakse viimastele, ja et selle positiivse arenguga, mis peaks abi tõhustama, peaks liikmesriikides kaasnema tihedam detsentraliseeritud koostöö;
- AA. arvestades, et Euroopa Liit peab veenduma, et pärast 2008. aasta septembris toimuvat abi tulemuslikkust käsitlevat neljandat Accra kõrgetasemelist foorumit vastuvõetav abi tulemuslikkust käsitlev tegevuskava keskendub vaesuse vähendamisele ja pikemas perspektiivis selle kaotamisele;
- AB. arvestades, et abi kvaliteedi parandamine ja abi suurendamine on mõlemad aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks elulise tähtsusega ning et abi tõhusus ei saa olla ettekäändeks nende kohustuste täitmata jätmiseks, mille liikmesriigid võtsid 2002. aastal kooskõlas Monterrey konsensussega;
- AC. arvestades, et Euroopa arengukonsensus tunnistatakse soolist võrdõiguslikkust kui omaette eesmärki ja kohustatakse Euroopa Liitu tugevdama soolise võrdõiguslikkuse aspekti kogu ELi arengukoostöös, ning arvestades, et Euroopa Komisjoni teatisega Euroopa Parlamendile ja nõukogule soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise kohta arengukoostöös (KOM(2007)0100) kohustatakse ELi doonorriike tagama selliste strateegiate ja tavade tõhus rakendamine, mis naita ka tegelikult toetaksid;
- AD. arvestades, et rahu kehtestamine kohalikul, riigi, piirkondlikul ja ülemaailmsel tasandil on võimalik ja lahutamatu naiste õiguste kaitsest, sest naised ei ole mitte ainult pereelu ja laste hariduse, vaid ka ühiskondlike algatuste, konfliktide lahendamise ja kõikidel tasanditel kestva rahu edendamise edasiviiv jõud, nagu on märgitud eespool nimetatud Pekingi deklaratsiooni artiklis 18,
1. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles tegema üheskoos jõupingutusi, et kindlustada, et EL räägib ühel häälel, ühtlustada abi edastamist partnerriikide prioriteetidega ning muuta nende tegevus ühtlustatumaks, läbipaistvamaks, prognoositavamaks ja tervikuna tõhusamaks;
 2. rõhutab, et komisjon peab säilitama arengukava terviklikkuse ja kindla keskendumise vaesuse kaotamise lõplikule eesmärgile ning tähtsustama prioriteetsete poliitikate tõhusat

elluviimist, kaasa arvatud selget keskendumist tulemustele;

3. rõhutab, et tooraine kallinemisel oli otsustav roll praeguse toidukriisi vallandamisel maailmas, mis võib muuta asjatuks kõik senised jõupingutused abi tõhususe parandamiseks, ning palub komisjonil ja kõikidel liikmesriikidel toetada kõiki meetmeid, mis võivad kaasa aidata toorainehindade stabiliseerimisele arengumaade jaoks;
4. kutsub komisjoni üles aitama asjakohaste mehhanismide abil integreerida uusi liikmeid üha koordineeritumatesse rahvusvahelistesse lähenemisviisidesse arengupoliitikale ja abi edastamisele; tegema uute liikmesriikidega koostööd, et kavandada, kuidas nad saavutavad Pariisi kõrgetasemelisel foorumil kokkulepitud ELi täiendavad abi tõhususega seotud eesmärgid; ning uurima ühiste programmide edasisi võimalusi; tuletab sellega seoses meelde, et uued liikmesriigid on võtnud kohustuse eraldada ametlikku arenguabi 2010. aastaks 0,17 % rahvamajanduse kogutulust ning 2015. aastaks 0,33 % rahvamajanduse kogutulust, sest nende panus tulevikus peab tugevdama ELi rolli arengukoostöös;
5. tunnistab arengumaade demokraatliku omavastutuse ja parlamentaarse järelevalve otsustavat rolli abi tõhususe kindlustamises, ELi poolset ressursside tagamise ja arengumaade parlamentide suutlikkuse arendamise toetamise vajadust, tagamaks, et nad oleksid piisavalt suutlikud teostama kontrolli ja järelevalvet oma valitsuste eelarve üle; samuti tunnistab, et parem aruandlus Euroopa Parlamendile, kodanikuühiskonnale ja liikmesriikidele on tähtis, sest võib aidata tõsta usaldust ühenduse programmide vastu, suurendab vastutust ja võimaldab kasutada strateegilisemaid järelevalvevorme; kutsub komisjoni sellega seoses üles pakkuma välja uut näitajat, et teostada parlamentaarse kontrolli järelevalvet;
6. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles määrama üheskoos kindlaks aastatuhande arengueesmärkide näitajatega seotud tulemusnäitajaid, eriti eelarvetoetust puudutavaid näitajaid, et riikide parlamendid, kohalikud omavalitsused ja kohalik kodanikuühiskond ja Euroopa Parlament saaksid jälgida ELi toetuste tulemusi;
7. palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada, et ELi poliitika ja abi ülesehitus toetavad Pariisi deklaratsiooni põhimõtet tulemusliku juhtimise kohta, eriti eesmärgiga saavutada tulemusi nendes aastatuhande arengueesmärkides, mille täitmine on aastatuhande arengueesmärkide kohta ÜRO koostatud 2007. aasta aruande kohaselt kõige vähem tõenäoline, näiteks viies aastatuhande eesmärk;
8. palub komisjonil koostada loend kõikidest heade haldustavade jaoks eraldatud rahalistest vahenditest, olgu need siis Euroopa Arengufondi vahendid, arengukoostöö rahastamisvahend, ELi-Aafrika strateegia vahendid või heade haldustavade jaoks Aafrika valitsustele eraldatud raha, eesmärgiga kontrollida poliitika ja asjaomaste vahendite sidusust ja usaldusväärset haldamist;
9. palub komisjonil ja liikmesriikidel toetada uuenduslike rahastamismehhanismide loomist ja kasutamist, et aidata märkimisväärselt kaasa aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele ettenähtud tähtajaks; rõhutab, et need täiendavad ressursid ei saa asendada ametliku arenguabi suhtes juba võetud kohustusi;

10. toetab komisjoni valikut kasutada üha enam eelarvetoetust, ent samas julgustab komisjoni uurima põhjalikumalt selle abivormiga seonduvaid raskusi;
11. kutsub liikmesriike ja nende parlamente üles edendama tööjaotuskava, eeskätt vastavalt tööjaotuse tegevusjuhendis sätestatule, ning välja töötama reaalselt tegevuskava selle kohta, kuidas liikmesriigid kavatsevad seda rakendada, et parandada ELi arenguabi alaseid pingutusi, tagades samas, et selle tegevuskava väljatöötamisse panustavad mitte ainult doonorriigid, vaid ka partnerriigid;
12. rõhutab, et tööjaotust peaksid juhtima riigid Pariisi deklaratsiooni põhimõtete alusel ja tulemustele orienteeritult ning tulemuseks peaks olema kõikide sektorite piisav rahastamine kõikides partnerriikides;
13. toetab doonorriikide atlase algatuse läbivaatamist ja laiendamist, et edendada sidusamat riikidevahelist poliitilist dialoogi Euroopa doonorriikide vahel;
14. tuletab meelde, et korruptsioon, toimetades kõrvale arengu jaoks mõeldud vahendeid, on seetõttu põhitakistus tõhusama abi saavutamisel; kutsub komisjoni üles parandama arenguabi määramise järelevalvet ja julgustama abisaajaid ratifitseerima ja rangelt kohaldama selles valdkonnas kehtivaid rahvusvahelisi ja piirkondlikke kokkuleppeid;
15. kutsub komisjoni üles kindlustama riikide avalike finantshaldussüsteemide suuremat aruandluskohustust ja läbipaistvust, mis tagavad kindlalt, et abi kasutatakse selleks ettenähtud eesmärkidel, aitamaks kaasa nii omavastutuse suurendamisele kui ka vaesuse vähendamisele;
16. palub komisjonil ja nõukogul võtta konkreetseid meetmeid korruptsiooni vastu võitlemiseks, toetades eelkõige kodanikuühiskonna esindajate algatusi, mis on mõeldud ELi antud abi kasutamise läbipaistvuse tagamiseks, ja innustades kõiki liikmesriike ja partnerriike ratifitseerima ÜRO 2003. aasta korruptsioonivastast konventsiooni;
17. toetab komisjoni rolli arengukoostöö kooskõlastamisel liikmesriikide hulgas nii keskorganites kui ka kohapeal ja rõhutab lisandväärtust, mida annab komisjoni asumine juhtrolli ELi ja partnerriikide poliitilises dialoogis, mis põhineb sellistel ELi ühistel väärtustel nagu inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse edendamine;
18. kutsub komisjoni üles jätkama menetluste lihtsustamist, sealhulgas abi kättetoimetamist, ja vastutuse edasist detsentraliseerimist, ning tagama delegatsioonidele nende kohustuste täitmiseks piisav suutlikkus (töötajate ja oskusteave mõttes) ning kontrollima või mõjutama vastavalt vajadusele temaatiliste või piirkondlike eelarveridade koostamise ja heakskiitmise menetlust; rõhutab, et on oluline tagada tulevase Euroopa välis teenistuse piisav arengule orienteeritud suutlikkus;
19. palub ühtlasi komisjonil julgustada regulaarseid kontakte ja ühistööd oma delegatsioonide ja kodanikuühenduste ning kohalike omavalitsuste vahel, et võtta paremini arvesse partnerriikide vajadusi ja prioriteete ning soodustada sel viisil paremat abi eraldamist, mis on Pariisi deklaratsiooni peamine eesmärk;
20. rõhutab vajadust täiustada arengualaseid suuniseid ja meetodeid Pariisi deklaratsiooni

järelevalveks, et parandada ühist arusaama Pariisi kõrgetasemelise foorumi poolt koostatud kavast ja tagada näitajaid puudutava teabe järjekindel ühendamine peamiste abi saavate riikide lõikes; rõhutab vajadust tagada, et doonorriigid täidaksid oma abilubadusi, ja kutsub ELi liikmesriike üles võimaldama paremat juurdepääsu asjakohastele andmetele, et tagada abialase aruandluse suurem läbipaistvus ja vastutus; rõhutab seetõttu vajadust kasutada täpseid näitajaid vahehindamistes, mille tulemused võimaldavad teha kohandusi 2010. aastaks seatud eesmärkide saavutamiseks vajalikes tegevustes ja/või neid intensiivistada;

21. rõhutab vajadust koostada keskpika tähtajaga järelevalvekava arengu läbivaatamiseks ja tegevusele suunatud meetmete edendamiseks, et julgustada riikliku tasandi järelevalvele toetumist, võimaldada koostöötajate riiklike ja rahvusvaheliste järelevalvealaste jõupingutuste vahel ning vähendada võimalikku dubleerimist Pariisi deklaratsiooni järelevalvega seotud ELi kohustuste täitmisel;
22. kutsub komisjoni üles parandama selgust mõistete osas, mis on seotud ametliku arenguabi valdkondliku eraldamisega, et parandada tulemuste järjepidevust ja vähendada ülekandekulutusi komisjoni ja liikmesriikide andmete haldamisel riiklikul tasandil; palub komisjonil tagada, et ametliku arenguabi mõistet ei laiendataks sellistele abikõlbmatutele kuluartiklitele nagu sõjalised kulutused;
23. kutsub komisjoni ja liikmesriike täitma vastavalt Kopenhaagenis 5.–12. märtsil 1995. aastal toimunud sotsiaalarengualasel ülemaailmsel tippkohtumisel võetud kohustustele kodanikuühiskonna organisatsioonide nõuet, et vähemalt 20 % arenguabist pühendatakse selliste esmaste avalike teenuste nagu haridus, tervishoid, vee- ja kanalisatsiooniinfrastruktuur, parandamisele;
24. kutsub asjakohase OECD arenguabikomitee liikmeid üles, et nad töötaksid esimesel võimalusel välja arengukoostöö määratluse, mis lõpetaks jäädavalt abi väärkasutamise eesmärkidel, millel ei ole arenguga midagi tegemist, kuna selline väärkasutamine on võimalik ainult seetõttu, et arenguabi ametlik mõiste on praegu äärmiselt lai;
25. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kooskõlas OECD arenguabikomitee 2001. aasta soovitusel täielikult lahti siduma oma abi, eeskätt tehnilist, toidu- ja toidutranspordiga seotud abi riikidele, mis on abikõlblikud Euroopa Arengufondi raames ja arengukoostöö rahastamisvahendi määruse artikli 31 alusel;
26. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kaotama järk-järgult poliitikast juhitud tingimused, eriti majanduspoliitilised tingimused, et toetada ühist arusaama peamiste prioriteetide osas, ning kasutama oma mõjuvõimu, et veenda Maailmapanka ja Rahvusvahelist Valuutafondi toetama sama seisukohta; nõuab eelkõige, et kaubandusabi strateegiast saaksid kasu kõik arenguriigid ja mitte ainult need, kes nõustuvad oma turu suurema vabastamisega, eeskätt majanduskoostöölepingute raames;
27. rõhutab, et rahvusvahelised finantsasutused ja doonorriigid peaksid avalikustama arenguabi andmise tingimused, et parlamendid, kohalikud omavalitsused ja kodanikuühiskond saaksid teostada tõeliselt demokraatlikku kontrolli;
28. tunnistab, et „demokraatlik omavastutus” peab olema kahepoolne, ja toetab liikmesriikide

maksumaksjate huvides majanduslike tingimuste seadmise õiguspärasust, nagu on väljendanud liikmesriikide valitsused oma prioriteetide kaudu;

29. rõhutab vajadust eraldada abi vastavalt partnerriikide endi prioriteetidele ja ajakavadele ning arvestada riikliku planeerimise ja arenguprioriteetidega või riikliku eelarve täitmise ajakavaga;
30. rõhutab, et komisjoni ja liikmesriikide tegevuse parem kooskõlastamine peaks aitama kaasa vaeslapse ossa jäänud riikide ja sektorite probleemi lahendamisele, ning rõhutab sellega seoses doonorriikide atlase ajakohastatud ja parandatud versiooni olulist tähtsust;
31. rõhutab erilist vajadust parandada tervishoiualaseid aastatuhande arengueesmäärke ebakindlate olukordade puhuks, ning et komisjoni humanitaarabi peadirektoraat ja arengu peadirektoraat kooskõlastaksid oma tööd kogu humanitaarabi järgus, üleminekujärgus ja arendusjärgus (häda-, taastamis- ja arenguabi seostamine), nagu on märgitud näiteks Euroopa humanitaarabikonsensuses;
32. rõhutab vajadust intensiivistada komisjoni konsultatsioone kodanikuühiskonna partneritega keskorganites ning kohapeal paremini struktureeritud kohtumiste kaudu, kus käsitletakse poliitikat, strateegilisi programme ja abi tulemuslikkuse küsimusi, sealhulgas hankekonkursside suhtes kehtestatud nõudeid, väljamaksekorda, projektide finantskontrolli, järelevalve- ja hindamisprotsesse; palub doonor- ja partnerriikide valitsustel tagada kodanikuühenduste ja kohalike asutuste täielik ja otstarbekas osalemine eelarvete ja programmide kavandamises, rakendamises, järelevalves ja hindamises ning toetada nende ülesannete täitmiseks vajalikke tingimusi;
33. rõhutab, et naiste ja naisliikumiste kaasamist poliitika ja programmide väljatöötamisse ning elluviimisse, rakendamisse, järelevalvesse ja hindamisse tuleks näha tõelise omavastutuse tagamise lahutamatu osana, arvestades vaesuse väga suurt mõju naistele;
34. rõhutab vajadust kaasata Pariisi deklaratsiooni eesmärkide saavutamise protsessi nii liikmesriikide kui ka ELi partnerite kohalikke asutusi, eelkõige kõikides arengupoliitika koostamise, elluviimise ja hindamise etappides;
35. tuletab meelde määravat rolli, mida võivad mängida vähemusrahvuste esindajad Euroopa abi tõhususe parandamisel, ning palub seega komisjonil ja liikmesriikidel kaasata neid rohkem Euroopa arenguprogrammide väljatöötamisse ja rakendamisse; rõhutab muuhulgas, et välisriikide või võõrpäritolu inimeste kaasamine ELi ja nende päritoluriigi partnerlusse on võimas integratsioonijõud;
36. on seisukohal, et abivoogude liikumist käsitleva teabe suurenev läbipaistvus on oluline eesmärk abi ja vastastikuse aruandluse tõhususe parandamiseks ning tagamiseks, et avalikkusele levitatakse õigeaegselt täielikku teavet kogu kulukohustustega kaetud, eraldatud ja väljamakstud abi kohta, sealhulgas avaldatakse maade kaupa usaldusväärsed ajakavad abialaste kohustuste ja kulude kohta; et kõik liikmesriigid ja partnerid avalikustavad automaatselt, õigeaegselt ja omaalgatuslikult kõik abistrateegiate ja -projektide kavandamise, teostamise ja hindamisega seotud dokumendid; ning et avalikustamine hõlmab sellise teabe avaldamist, mis võimaldab avalikkuse osalemist otsustusprotsessis keeltes ja vormides, mis on asjaomaste sidusrühmade jaoks sobivad;

37. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kõnealuses valdkonnas edusamme tegema, toetades aruandlusstandardite loomist välisabi nõuete avalikustamiseks, ning kodanikuühenduste, kohalike asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega koostööd tehes rakendama häid tavasid abivoogude andmete registreerimiseks riiklikes eelarvetes;
38. nõuab tungival, et komisjon ja liikmesriigid ühitaksid oma abi riigi süsteemiga, kasutades üldist ja sektoripõhist eelarvetoetust, mis peab põhinema kindlal vaesuse vähendamise kaval, mis tugevdab riigisisest aruandluskohustust ja mis tuleb siduda jagatud vastutusega vaesuse vähendamise ja aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel, inimõiguste austamisel ning järelevalve, finantsjuhtimise ja aruandluse tugevdamisel ja parandamisel;
39. rõhutab vajadust, et komisjon ja liikmesriigid annaksid rohkem ja prognoositavamaid rahalisi vahendeid mitmeaastaste (3 ja enam aastat) abikohustuste vormis, mis põhinevad partnerriikidega kokku lepitud selgetel ja läbipaistvatel kriteeriumidel ning vaesuse kaotamise kohta saadud andmetel, sealhulgas sektoripõhistel andmetel, ning mis täidetakse vastavalt kokkulepitud ajakavale läbipaistval moel nii, et see võimaldaks investeerida abi tõhususe parandamiseks ülioluliste inimressursside ülesehitamise; väljendab heameelt aastatuhande arengueesmärkide alaste kokkulepete algatuse üle pikemas perspektiivis ettearvatavama eelarvetoetuse tagamiseks; rõhutab siiski, et see nõuab partnerriikide tugevat pühendumist aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele ja et vaja on pidevat ja kindlalt tulemustele orienteeritud järelevalvet; tervitab aastatuhande arengueesmärkide lepingut kui üht võimalust suurendada abi prognoositavust;
40. märgib, et suuremas osas arengumaades ei saavutata enamikku aastatuhande arengueesmärke aastaks 2015; ning nõuab tungival, et liikmesriigid koostaksid oma lubaduste täitmiseks aastased ajakavad;
41. tunnistab, et on oluline seada eesmärged, jõudmaks järk-järgult olukorrani, kus tehniline abi oleks 100 %selt nõudlusest tulenev ja kooskõlas partnerite riiklike strateegiatega;
42. rõhutab, et tehniline abi, mis on välja töötatud vastavalt abisaajariikide ja kodanikuühiskonna organisatsioonide väljendatud vajadustele ja mitte vastavalt doonorriikide prioriteetidele, peab võimaldama ühtaegu tugevdada ELi partnerriikide suutlikkust ja kohaliku tasandi omavastutust;
43. märgib, et abi reformimine on vaid üks neist sammudest, mis ELil tuleb astuda oma kaubanduse, julgeoleku, rände, põllumajanduse, kalanduse, energeetika, keskkonna, kliimamuutuse ja teiste poliitikavaldkondade kooskõlla viimiseks arengueesmärkidega, et sellest saaksid kasu arengumaad ning edendataks õiglast arengut toetavat rahvusvahelist finants- ja kaubandussüsteemi; tuletab sellega seoses meelde Euroopa arengukonsensuse lõiget 35, kus öeldakse et „on oluline, et arenguga mitteseotud poliitikad aitaksid kaasa arengumaade jõupingutustele aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel”;
44. tuletab meelde Pariisi deklaratsioonile alla kirjutanud riikide võetud kohustusi viia edukalt lõpule majandusharude ja riikide tasandil strateegilised keskkonnamõju hindamised; palub seega komisjonil võtta asjaomast eesmärki arvesse, et hinnata oma poliitika mõju eelkõige arengumaade kliimamuutusele, kõrbestumisele ja bioloogilisele

mitmekesisusele;

45. rõhutab, et abi tõhususe alase tööga peab kaasnema doonorriikide kodanike parem teavitamine arenguabi eesmärkidest, rakenduskorrast ja abi saajatest;
46. tuletab meelde, et Euroopa arengukonsensuses tunnistatakse, et sooline võrdõiguslikkus on eesmärk iseenesest ning peaks seega olema abi tõhususe arutelu põhivaldkond;
47. tunnistab, et abi määra ja abi kvaliteediga seotud tegevuskavad on lahutamatult ühendatud, ja et abi tõhususe eesmärkide saavutamiseks on vaja pidevat pühendumust praegustele koguselistele eesmärkidele, milles on kõik ELi liikmesriigid kokku leppinud; nõuab sellega seoses tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid kinnitaksid uuesti oma taht saavutada ühine ametliku arenguabi eesmärk 0,56 % rahvamajanduse kogutulust aastaks 2010 ja 0,7 % aastaks 2015, tõsta abi taset ja seada endale eesmärgiks ambitsioonikad ajakavad abieelarvete järkjärgulise kasvu mõõtmiseks;
48. rõhutab, kui tähtis on võtta sooaspekti kindlalt arvesse igas kavandamis-, rakendus-, järelevalve- ja hindamisjärgus;
49. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, OECD arenguabi komiteele ja liikmesriikide parlamentidele.

SELETUSKIRI

Abi tõhususe mõistel on rahvusvahelistes aruteludes järjest kasvav tähtsus, koguni sel määral, et võib rääkida rahvusvahelise abi tõhususe tegevuskavast. See 2005. aastal Pariisi deklaratsiooniga loodud tegevuskava juhib tähelepanu tervikpildile, tagamaks, et täidetakse abisüsteemi peaeesmärke tervikuna, et rahvusvaheline abisüsteem jääks truuks oma esmasele eesmärgile, milleks on vaesuse vastu võitlemine, ning et kõik asjaomased pooled omaksid raamistikku toetumaks teadmiste heade tavade kohta ning saavutamaks konsensust abi parandamiseks.

Huvitav on see, et Pariisi deklaratsioon läheb kaugemale, kehtestades abi suurema tõhususe edendamise eesmärgil konkreetsed kohustused, mis põhinevad rahvusvahelistel läbirääkimistel, dialoogil ja vastastikusel aruandlusel, ning rea näitajaid arengu jälgimiseks.

2008. aasta septembris kogunevad kõikide riikide ministrid ning arenguasutuste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide juhid üle kogu maailma Accrasse kolmandale abi tõhususe kõrgetasemelisele foorumile (2.–4. september). Nende ühiseks eesmärgiks on arengumaade ja tõrjutud inimeste abistamine võitluses vaesuse vastu, muutes abi läbipaistvamaks, aruandekohustuslikuks ja tulemustele suunatuks. See ei tähenda mingil juhul abi tõhususe tegevuskava lõppu. Vastupidi, foorumil püstitatakse eesmärgid, mis tuleb saavutada Monterrey-järgsel abi rahastamise etapil, seetõttu tuleks ELi jõupingutusi selles küsimuses käsitleda Accra foorumist pikemas ajalisel raamis.

Loodetakse, et foorumil jõutakse kokkuleppele Accra tegevuskava osas, mis sätestab konkreetsed meetmed Pariisi deklaratsiooni rakendamise kiirendamiseks. 2006. aastal läbiviidud järelevalve esimene voor näitab, et Pariisi deklaratsiooni raames kokkulepitud kohustuste täitmiseks ning arengu tõhususe parandamise täieliku potentsiaali ärakasutamiseks riiklikul tasandil on vaja veel olulisi jõupingutusi teha.

Kuna peamine aruteluteema Accra abi tõhususe kõrgetasemelisel foorumil on Pariisi deklaratsiooni rakendamine, siis on oluline, et Euroopa Liit ja eriti Euroopa Parlament kaaluks, kuidas tema enda töö panustab kõnealusesse rakendamisprotsessi ning kuidas Pariisi deklaratsioonis sisalduvad abi tõhususe põhimõtted seni suurema ja parema abi edastamisele kaasa on aidanud. Seetõttu on käesoleva raporti eesmärk esitada Euroopa Parlamendi ühine seisukoht enne Accra abi tõhususe foorumit, mis võiks olla väärtuslik abi tõhususe arutelul teiste Euroopa arengualases tegevuses osalejatega.

Sellised põhimõtted nagu vajadus austada ja edendada kohaliku tasandi omavastutust, järgida partnerriikide prioriteete, kasutada ära kohalikke süsteeme, kooskõlastada rahastajate püüdlusi, keskenduda tulemustele ning anda partneritega üksteisele vastastikku aru, on väga olulised laia hulga arengualases tegevuses osalejate ning arengualaste tegevuste puhul, kaasa arvatud ELi puhul, kes on teinud viimase kolme aasta jooksul suuri jõupingutusi, et toetada riiklikul tasandil vaesuse vähendamise püüdluste suurendamist, riiklikest prioriteetidest lähtuvate arenguabi alaste pingutuste suuremat ühtlustamist, partnerriikide parlamentide institutsionaalse juhtimissüsteemi tugevdamist ning komisjoni ja liikmesriikide ressursside ja jõupingutuste koordineerimise parandamist tööjaotuse abil.

Vaatamata seni toimunud arengule ei ole seis kaugeltki roosiline. Suur hulk viimase aja raporteid kinnitab, et ületada tuleb veel järgmised takistused:

1. Koordineerimata abi maksumus on suur. Liialt palju on konkureerivate eesmärkidega osalejaid, eriti vaeseimates ja abist enim sõltuvates riikides, mis toob kaasa tegevuskulude kõrge maksumuse.
2. Areng abi lahti sidumise osas on endiselt aeglane ning tehnilise koostöö puhul on algatajaks endiselt valdavalt doonorriigid.
3. Keskorganites kujundatud head poliitikad ei vasta alati riiklikele tavadele.
4. Riikide omavastutust on vaja tugevdada. See vastutus lasub peamiselt partnerriikidel, kuid doonorriigid võivad neid aidata suutlikkuse arendamise ning riiklike programmide ja süsteemide kohandamise kaudu.
5. Palju tööd tuleb teha tulemustele suunatud haldamisel. Vastastikune aruandlus, Pariisi tegevuskava keskne mõiste, nõuab nii partner- kui ka doonorriikidelt tulemuslikkuse hindamise raamistikke ja parandatud stimuleerimissüsteeme.

Maailma suurima doonorina on ELil rahvusvahelise abi ülesehituses tugisamba roll. Ta peab tagama, et tema abi kasutatakse tõhusalt, ning võtma rahvusvahelisel tasandil juhtpositsiooni, edendades abi valdkonnas reforme, mille järele on tungiv vajadus, et abi andmine võiks mängida tõhusat rolli ülemaailmses võitluses vaesuse vastu. Selles mõttes võib EL edendada poliitilist dialoogi selliste uute doonorriikidega nagu Hiina või India ja heategevate eraabi andjatega, et nad osaleksid abi tõhususe arutelus.

EL on teinud aastatuhande arengueesmärkide uue ettepaneku näol jõupingutusi, et täita uut abiandmise tegevuskava, suurendades eelarvetoetust, parandades riiklike süsteeme ja ühenduse abi prognoositavust. Ta esitab ka tööjaotuse ja tulemustele suunatud haldamise põhimõtte, mis loodetavasti leiab Euroopa liikmesriikide toetuse ja kindlustab Accras Euroopa edumeelse ja ühise hääle. Kogu nimetatud areng on olnud äärmiselt tervitatav, kuid sellele peaksid järgnema konkreetsed meetmed valdkonna tasandil ning sellega peaksid kaasnema otsustavad sammud käesolevas raportis kirjeldatud demokraatliku omavastutuse, aruandluse ja abi parema kvaliteedi huvides.

Käesolevas raportis väljatoodud soovitusel hõlmavad suurt hulka võtmevaldkondi, näiteks ELi abi suurendamine, prognoositavus ja koordineeritus, partnerriikide kavade ja süsteemide järgimine, abi lahtisidumine ning tehnilise abi reformimine.

2005. aastal võttis Euroopa Liit kohustuse parandada radikaalselt oma arengukoostöö mõju enama, kiiremini ja tõhusamalt edastatava abi algatuste kaudu. Siiski ei tohi unustada, et abi reformimine on vaid üks meetmetest, mida ELil tuleb võtta oma kaubandus-, julgeoleku-, rände- ja põllumajanduspoliitika ning teiste poliitikavaldkondade sidusalt toimivaks muutmise kõrval, et toetada arengumaid ning arengu huvides soodustada õiglast rahvusvahelist finants- ja kaubandussüsteemi.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	6.5.2008
Lõpphääletuse tulemused	+: 24 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Margrete Auken, Thijs Berman, Josep Borrell Fontelles, Danutė Budreikaitė, Corina Crețu, Nirj Deva, Alexandra Dobolyi, Fernando Fernández Martín, Juan Fraile Cantón, Alain Hutchinson, Romana Jordan Cizelj, Filip Kaczmarek, Maria Martens, Gay Mitchell, José Javier Pomés Ruiz, Horst Posdorf, Toomas Savi, Pierre Schapira, Frithjof Schmidt, Anna Záborská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Ana Maria Gomes, Miguel Angel Martínez Martínez, Manolis Mavrommatis, Renate Weber